

Верификацията е опитна проверка на едно изречение. Има два вида верификация – пряка (от наблюдател) и косвена (непряка). Изречения, които не се схващат като научни закони не се поддават на верификация. Какъв характер имат пряко верифицираните изречения? Изречението „Ябълката е червена.“ не би трябвало да е атомарно изречение, а молекулярно, защото е сбор от „сега червено“ + „сега сладко“ + „сега гладко“ +, които са атомарни.

Мечтата на неопозитивистите е да се създаде универсален език, който да не разделя науката на наука за духа и наука за природата. Този нов език би бил възможен на основата на атомарни изречения. Такъв език според тях е почти изграден и това е езикът на физиката, следователно всички явления – биологични, химични, психични, социални – могат да се преведат на езика на физиката (физикализъм). Така деленето на науката ще отпадне.

Мориц Шлик (1882 г. – 1936 г.) иска връщането, реабилитирането на свободния емпиричен авторитет, който не подлежи на контрол от никаква друга инстанция. Това са т.нар. от Шлик *констатации*, или *твърдения на наблюдението*.

Констатацията е твърдение, което „в някакъв смисъл изобщо не може да бъде записано“. Тук Шлик не е съвсем ясен, но ако приемем, че констатацията е изречение, едно изречение е констатация само в момента, когато се извършва верифициращото го наблюдение, както човек е рожденик само в определен момент от годината. След това, ако например изречението е записано на хартия, то си остава, но е вече обикновена следа от направеното наблюдение, която подлежи на тълкуване и съмнение - дали е резултат от наблюдението, което описва, или от нещо друго. Веднага след момента на наблюдението констатацията угасва, умира и ни остава само един „труп“. Ако в констатацията „тук сега синьо“ заменим указващите думи „тук“ и „сега“ с посочване на време, място и име на възприемащия, този „труп“ се превръща в протоколно изречение.

Тези констатации са абсолютно твърдите точки, те са абсолютно сигурни т.е. останалите твърдения трябва да се съобразяват с тях, а самите констатации не могат да бъдат преразгледани в светлината на никакви други твърдения. Поради участието на показващи думи констатацията може да бъде разбрана само в момента на верифицирането си, в момента, когато имаме съответното преживяване (например „тук сега синьо“). В този момент имаме само преживяването, което верифицира съответната констатация, и нищо, което да му противоречи. Няма авторитет, който да може да я оспори.

При какви обстоятелства има смисъл да се пита за смисъла на твърдението? Само ако не сме го разбрали. Редът от думи е за нас комплекс от знаци, който можем да наречем изречение. Когато питаме какво означава едно изречение, то ние искаме да разберем при какви условия се използва т.е. кога то образува вярно положение. Да се определи смисълът на едно изречение, означава да се определят правилата, при които то се използва. Правилата се състоят от обикновени определения чрез посочване (сочещ жест, съчетан с дума). Трудно обаче бихме могли да посочим обекти за думи като „защо“, „шанс“, „добро“ и т.н. това означава, че за да можем да обясним нещо или да му дадем определение, трябва предварително да знаем смисъла на думите, с които обясняваме т.е. трябва предварително в опита да ни е известен смисъла на обясняващите думи. Това е т.нар. експериментална теория за смисъла. Едно положение има смисъл, само ако е проверимо. Как определяме проверимостта? (проверимост = възможност за проверка). Как може да се провери бъдещо събитие? Като изчакаме да се случи.

Има два вида възможност.

- *Емпирична възможност* – включва всичко, което не противоречи на природните закони. Тъй като не можем да сме напълно запознати с природните закони, то никога не можем да имаме емпирична възможност на някой факт, а можем да говорим само за „степен на възможност“. Всяко съждение за емпирична възможност се основава на опит и следователно е несигурно. Възможността за проверка на смисъла не може да е емпирична;

- *Логическа възможност* – включва факт, който се описва от изречение подчинено на граматиката, която сме установили. Изречението „Кула висока 100 и 150 фута¹“ (конюнкция) е невъзможно, не защото не можем да си представим две кули една до друга със съответните височини, а защото съчетанието на думите (числителни имена) за една и съща кула е невъзможно.

Това, от което се нуждае неопозитивизмът, са изречения, на които по нелогически път са приписани стойности по истинност, за да могат на тази основа - вече по логически път - да се припишат стойности по истинност и на останалите изречения. Само че тези стойности се губят веднага след момента на констатацията. След това ни остават само обикновени протоколни твърдения, за които винаги може да се спори дали вярно отразяват наблюдаваното.

Затова Шлик заявява, че по време констатациите не могат да стоят в началото на познанието, а трябва да дойдат в края. Предназначението на науката е да предвижда какво ще се наблюдава. Когато констатацията потвърди очакванията, тя допринася за приемането на хипотезата, от която е изведена. Но ако знанието е запас от твърдения, от изречения, както иска да го представи неопозитивизмът, констатациите остават извън знанието. Констатацията е в най-добрия случай събитие, което става повод за причисляване на някакви твърдения към този запас, не и част от него.

Целта на научното схващане за света е единна наука, а методът на изясняване в тази единна наука е логическият анализ. Научното схващане отрича метафизиката. То не признава познанието на „чистия разум“ и съжденията а priori. Познава само емпиричните съждения и аналитичните положения на логиката и математиката. Интуицията, върху която наблягат метафизиците, като източник на познанието не се отхвърля от научното схващане за света, но всяка интуиция трябва да бъде постепенно рационално обоснована и подложена на проверка. Не съществува философия в смисъл на универсална наука, стояща над емпиричните науки, защото няма друг път за познание, освен опита.

Научните закони не могат да се верифицират окончателно, но могат да се потвърждават непрекъснато в опита. Целта на неопозитивистите е създаване на математическа теория за потвърдението т.е. количественото му формулиране.

$O_1, O_2, O_3, O_4, O_5, \dots, O_{10}$ – краен брой наблюдения, където $O = \text{опит} - 100\%$

Хипотеза H_1 е валидна за 6 от наблюденията т.е. $H_1 = 0,6$

Хипотеза H_2 е валидна за 8 от наблюденията т.е. $H_2 = 0,8$

Следователно $0,6 > 0,8$

10 опита = 100 %

1 опит = 10 %

При H_1 – 6 успешни опита, 4 неуспешни – 6 опита = $6 \times 10 = 60\%$

При H_2 – 8 успешни опита, 2 неуспешни – 8 опита = $8 \times 10 = 80\%$

Следователно

$H_2 > H_1$

¹ фут - След 1958 г. е прието 1 фут да е равен точно на 30,48 см.